

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Затверджено
на засіданні приймальної комісії
Львівського національного університету
імені Івана Франка
24.03.2021 р. (протокол № 3)
Ректор

В.П. Мельник
В.П. Мельник

ПРОГРАМА
фахового вступного випробовування
для здобуття освітнього ступеня магістра

Спеціальність – 033 «Філософія»

Освітня програма – «Філософія»

Львів-2021

Програма фахового вступного випробування для здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 033 Філософія на основі ступеня бакалавра (ОКР спеціаліста), здобутого за спеціальністю 033 Філософія (напрямом підготовки) затверджена на засіданні кафедри філософії філософського факультету,
протокол № 9 від 09.03.2021 р.

Завідувач кафедри філософії _____ А.Ф.Карась

«09» березня 2021 р.

Програма фахового вступного випробування для здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 033 Філософія на основі ступеня бакалавра (ОКР спеціаліста), здобутого за спеціальністю 033 Філософія (напрямом підготовки) затверджена на засіданні Вченої ради філософського факультету,
протокол № 249/7 від «10» березня 2021 р.

Голова Вченої ради
філософського факультету _____ Л.В.Рижак

«10» березня 2021 р.

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філософський факультет

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування

освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» – 033 Філософія
03 Гуманітарні науки

Розглянуто на засіданні кафедри філософії
Протокол № 9 від 09.03.2021 р.

Рекомендовано Вченою радою
філософського факультету
Протокол № 249/7 від «10» березня 2021 р.

Зав. кафедри _____ проф. Карась А.Ф

Голова ради _____ доц. Рижак Л.В.

Вступні випробування проводяться на основі екзаменаційних питань навчальних програм фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін навчального плану спеціальності “Філософія”. До них, зокрема, належать: Філософська пропедевтика, Онтологія, Метафізика, Діалектика, Гносеологія, Епістемологія та Праксеологія, Філософія свободи, Філософія та методологія науки, Соціологія, Феноменологія та Герменевтика, Семіотика, Філософія історії, Соціальна філософія. Історія античної філософії, Історія середньовічної філософії, Історія філософії Нового часу, Історія філософії XIX–XX ст., Історія української філософії, Логіка.

***Перелік орієнтованих питань
фахових вступних випробувань з філософії
галузі знань 03 Гуманітарні науки
спеціальності 033 Філософія
освітньо-кваліфікаційного рівня “магістр”
2020-2021 н.р.***

ФІЛОСОФСЬКА ПРОПЕДЕВТИКА

1. Поняття світогляду, його структурні елементи і предметні відношення.
2. Типологія світоглядів
3. Що таке міфологія? Назвіть її основні функції й охарактеризуйте.
4. Поняття онтології у філософії: запропонувати визначення монізму, дуалізму і плюралізму.
5. Охарактеризуйте поняття: “субстанція”, “монізм”, “дуалізм”, “плюралізм”.
6. Охарактеризуйте основну проблему і завдання гносеології.
7. Розкрийте зміст спіритуалізму (ідеалізму) та матеріалізму у філософії.
8. Охарактеризуйте проблематику джерела пізнання у філософії.
9. Охарактеризуйте проблематику і суть філософського дуалізму і назвіть його представників.
10. У чому полягає проблема визначення філософії як науки? Що таке наукове пізнання і чим воно відрізняється від ненаукового?
11. У чому полягають особливості релігійного світогляду?
12. Назвіть основні світоглядні ідеї індійського філософського мислення і запропонуйте їхню характеристику.
13. Які принципи закладено в основу китайської філософії Конфуцієм?
14. Окресліть особливості античного філософського мислення досократичного періоду.
15. Чому вважається, що філософія Сократа викликала радикальну переорієнтацію мислення? У чому її історичне значення?
16. Предмет філософії та його ділянки.
17. У чому суть семіотичного підходу до філософії? Запропонуйте його визначення.
18. Назвіть основні функції філософії і запропонуйте характеристику кожної.
19. Чи є філософія наукою? Обґрунтуйте свою відповідь
20. Сократ як філософ: головна проблематика тексту “Апологія Сократа”

ОНТОЛОГІЯ і МЕТАФІЗИКА

21. Суть філософського запиту та його горизонт.
22. Проблема Духу в філософії. Буття духу як свобода.
23. Першопричина як метафізичне поняття.
24. Єдине як атрибут буття.
25. Буття в концепції Платона та Аристотеля.
26. Трансцендентний та трансцендентальний виміри філософії.
27. Проблема тотожності буття та мислення.

28. Бог у релігії та філософії.
29. Буття сутності та рефлексія.
30. Рівні буття. Буття та свідомість.
31. "Метафізика" Аристотеля як першофілософія.
32. «Ніщо» як філософська проблема.
33. Фінальність та смисл буття.
34. Час, простір та рух як виміри буття. Відносність часу та простору.
35. Свідомість та дійсність. Проблема об'єкта та суб'єкта.
36. Метафізика та її місце у філософії та її історії.
37. Онтологічний статус поняття буття як філософська проблема.
38. Буття та суще.
39. Відношення "людина-природа", "мислення-природа" в системі "філософії природи".
40. Історичне місце натурфілософії ("філософії природи") в пізнанні природи.
41. Матерія як онтологічна реальність і як категорія.
42. Мислення як відображення, самовідображення і творчість.
43. Проблема мови і мовлення.
44. "Метафізичні розмисли" Р. Декарта.
45. "Теодицея" та "Монадологія" Г. Ляйбніца.
46. Проблема апріорності знання. "Критика чистого розуму" та "Критика практичного розуму" І. Канта.
47. «Буття і час». М. Гайдегер.
48. Поняття блага. Раціональне та ірраціональне розуміння цінностей.
49. Проблема змісту, форми, матерії та руху.
50. "Феноменологія духу" Г. Гегеля.

ДІАЛЕКТИКА

51. Діалектика як філософське вчення. Предмет діалектики.
52. Діалектика, логіка та теорія пізнання, їх співвідношення.
53. Історична генеза діалектики.
54. Емпірична і теоретична діалектика.
55. Категоріальний, рефлексивний і поняттєвий лади діалектики як логіки.
56. Поняття законів і принципів діалектики.
57. Розсудок, розум і діалектика. Діалектика та софістика.
58. Категорії якості, кількості та міри.
59. Перехід якості в кількість і, навпаки, поза мірою.
60. Поняття рефлексії в діалектиці. Рефлексивні визначення тотожності та відмінності.
61. Поняття боротьби протилежностей в діалектиці. Суперечність та антагонізм.
62. Логічна структура принципу розвитку. Поняття еманациї, еволюції, розвитку.
63. Діалектика як теорія розвитку. Спіралевидна форма вияву розвитку.
64. Єдність історичного і логічного та її значення для побудови діалектики як логіки.
65. Структура діалектичного методу. Діалектика і методи наукового пізнання.
66. Діалектика античної Елейської школи. Зенон Елейський.
67. Сократична діалектика в діалогах Платона.
68. Діалектика як діалог. Сучасні концепції діалектики в зарубіжній філософії.
69. Формальна та діалектична логіка, їх специфіка.
70. Діалектика Г.Сковороди.
71. Історія діалектики та її теорія. Діалектика і творчість.
72. Сходження від конкретного до абстрактного в пізнавальному освоєнні об'єкту.
73. Поняття діалектики в контексті співвідношення об'єктивного і суб'єктивного.

ГНОСЕОЛОГІЯ, ЕПІСТЕМОЛОГІЯ І ПРАКСЕОЛОГІЯ

74. Предмет гносеології, її місце в системі філософського знання.
75. Поняття "знання" в класичній та посткласичній традиції.
76. Структура знання: види, рівні та форми. Особливості теоретичного знання.

77. Чуттєве та раціональне в пізнанні. Раціоналізм та сенсуалізм.
78. Особливості раціонального пізнання та його форми.
79. Особливості чуттєвого пізнання та його форми.
80. Поняття досвіду та його типи.
81. Позараціональні форми пізнання (фантазія, інтуїція). Інтуїтивне та дискурсивне у пізнанні.
82. Проблема соціально-історичної та культурної зумовленості пізнання в історичному контексті.
83. Пізнання як комунікація . Діалогічний характер пізнання.
84. Проблема розуміння: гносеологічний аспект.
85. Проблема істини в історично-філософському контексті.
86. Проблема об'єктивності істини. Агностицизм, скептицизм, релятивізм.
87. Процесуальність істини. Проблема критерію істини.
88. Кореспондентська теорія істини та її недоліки.
89. Поняття суб'єкта та об'єкта пізнання.
90. Специфіка наукового пізнання. Структура наукового знання: взаємозв'язок емпіричного та теоретичного.
91. Раціональність як основа єдності наукового знання. Від наукової до соціальної раціональності.
92. Основні моделі розвитку наукового пізнання: кумулятивізм, наукова революція, «кейс стадіс».
93. Соціально культурна детермінація наукового пізнання. Інтерналізм та екстерналізм.
94. Проблема інтерпретації в науковому пізнанні.
95. Гносеологічна проблематика античної філософії.
96. Гносеологічна проблематика Нового часу: раціоналізм та сенсуалізм.
97. Гносеологія марксизму.
98. Еволюція гносеологічних принципів в позитивістській традиції.
99. Особливості неklasичної теорії пізнання. Формування парадигми постмодерної науки .

ФІЛОСОФІЯ СВОБОДИ

100. Визначте основні принципи витлумачення поняття свободи у філософії Аристотеля.
101. У чому полягає відмінність між свободою в античності і свободою в модерний час (за Б. Констаном).
102. Концепція свободи М. Адлера. Рівні свободи як рівні самоздійснення. Визначте відмінність між поняттями “самоздійснення”, “самореалізація”, “самоутвердження”, “самовизначення”.
103. Свобода – необхідність – примус – насильство: визначення взаємозв'язку у приватному і політичному аспектах.
104. Назвіть основні політичні режими за Аристотелем і дайте коротку характеристику у зв'язку з проблемою свободи.
105. У чому суть комунікативного підходу до свободи людини?
106. Поняття свободи самовизначення – запропонуйте повне визначення з власним поясненням.
107. Нація як необхідна умова запровадження конституційного контролю влади за Дж. Мілем. У чому суть захисту від тиранії панівних думок і настроїв за Дж. Мілем?
108. Що таке вільна воля для Марітена? У чому, на його думку, помилковість поглядів “метафізиків класичної доби” та “сучасних емпіриків”? З чого “розпочинається” вільна воля?
109. Поняття обставинної свободи – запропонуйте повне визначення з власним поясненням.
110. Поняття набутої свободи – запропонуйте повне визначення з власним поясненням.
111. У чому полягає зв'язок між реальною і політичною свободою та правами людини? Чому “посилання на свободу мають підставу лише тоді, коли вона має підстави у праві”?
112. Які аргументи Ви можете висловити з приводу принципу “свободи волі”? Чи має індивід спроможність визначати свою волю?

113. Чи правильно вважати, що “людина є приреченою на свободу” (як це вважав Ж. П. Сартр) з погляду комунікативної філософії? Обґрунтуйте свою думку.
114. У чому полягає відмінність між обов’язком і відповідальністю? Що є основою того, що свобода стосується топіки відповідальності?
115. Свобода у філософії Просвітництва: І. Кант.
116. Чому М. Рідель вважає, що розуміти і тлумачити свободу як “природну властивість” – не правильно? У чому полягають підстави саме такого тлумачення свободи? У світлі попереднього поясніть як Ви розумієте відому сентенцію про те, що “свобода – це пізнана необхідність”?
117. Охарактеризуйте релігійний контекст розуміння свободи і, зокрема, християнський.
118. У чому полягає ліберальне і комунітаристське тлумачення свободи? Визначте предметне поле дискусії між ними і вкажіть відомих представників.
119. Яким чином, на ваш погляд, проблема “малоросійства” пов’язана з проблемою “культурного укорінення”? Назвіть відому вам працю, у якій дається визначення останнього.

СОЦІОЛОГІЯ

120. Предмет і об’єкт соціології. Структура соціологічного знання.
121. Соціологія О. Конта. Соціал-дарвінізм як позитивістський напрям в соціології.
122. Расово-антропологічна школа. Становлення соціобіологічної проблематики.
123. Географічний напрям у соціологічній думці XIX ст.
124. Типи суспільної солідарності: механічна та органічна.
125. Е. Дюркгайм про норму і патологію.
126. Розуміюча соціологія як наука про дійсність.
127. Соціальна дія та проблема раціональності.
128. Типи соціальної дії: цілераціональна, цінніснораціональна, афективна та традиційна.
129. Типи панування (легальне, традиційне, харизматичне).
130. Ідеальний тип як теоретична і конструктивна схема.
131. Теорія соціальної дії Т.Парсонса. Соціальна система в концепції Т.Парсонса.
132. Р. Мертон про соціальну структуру та аномію.
133. Теорія соціального конфлікту Р.Дарендорфа, Л. Козера, Р.Колінза.
134. Символічний інтеракціонізм. Д.Г.Мід.
135. Феноменологічна соціологія: А. Шюц.
136. П. Бергер та Т. Лукман про соціальне конструювання реальності.
137. Етнометодологія Г.Гарфінкеля.
138. Постмодерн і соціологія культури.
139. Місце і роль соціології у розвитку людства XXI ст.
140. Політична соціологія М. Драгоманова.
141. Соціологія І. Франка.
142. "Генетична соціологія" М. Грушевського.
143. Політична антропологія В. Липинського.
144. Соціологічні дослідження українських вчених в еміграції.
145. Українська соціологія в радянський період: криза та занепад.
146. Основні підходи до вивчення сім’ї в західній соціологічній традиції: конфліктологічний, структурно-функціональний, інтеракціоністський та інші.
147. Гендерна соціологія: предмет, об’єкт та методи. Трансформація гендерних ідеалів та культурних стереотипів.
148. Предмет, об’єкт, завдання та методи соціології політики.
149. Політична культура та політична соціалізація.
150. Предмет, об’єкт, завдання методи та функції соціології релігії.
151. Предмет, об’єкт, функції та методи соціології культури.
152. Соціологія мистецтва, кіно, театру, музики.
153. Міський та сільський типи культури, роль сільської культури в історичному розвитку українського суспільства.

154. Предмет і об'єкт соціологічного дослідження. Мета і завдання соціологічного дослідження.

ФЕНОМЕНОЛОГІЯ ТА ГЕРМЕНЕВТИКА

155. Значення терміну “герменевтика”. Види герменевтики.
156. Місце і завдання герменевтики у філософії В. Дильтея.
157. Герменевтика як аналітика Dasein у фундаментальній онтології М. Гайдегера.
158. Головне питання філософії М. Гайдегера. Тлумачення Гайдегером понять «феномену» та «феноменології».
159. Головні ідеї праці М. Гайдегера “Із розмови про мову”.
160. Загальні риси філософської герменевтики Г.-Г. Гадамера. Поняття “герменевтичного досвіду”, його види.
161. Поняття істини в герменевтиці Гадамера. Співвідношення істини і методу.
162. Головні ідеї праці Г.-Г. Гадамера “Істина і метод”.
163. Головні риси феноменологічної герменевтики П. Рікера.
164. Прагматична герменевтика Р. Рорті.
165. Предмет феноменології.
166. Варіанти феноменології та її місце у сучасній філософії.
167. Вплив ідей інтенційної психології Brentano на Гусерля.
168. Поняття феномену у повсякденній мові та у філософії Канта.
169. Поняття феномену у феноменології Гусерля.
170. Поняття феномену у феноменології М. Гайдегера.
171. Співвідношення понять “феномен”, “факт”, “сутність”.
172. Природна настанова. Елементи природної настанови.
173. Поняття феноменологічної настанови.
174. Поняття феноменологічної редукції, передумови її виникнення.
175. Зв'язок понять “редукція”, “epoché”, “залучення в дужки”.
176. Ейдетична та трансцендентальна редукції.
177. Структура інтенції: “ноема”, “ноеза”, “смісл”, “ноематичне ядро”.
178. Поняття трансцендентальної інтерсуб'єктивності.
179. “Життєсвіт” (Lebenswelt) як основа інтерсуб'єктивного досвіду людини.
180. Завдання феноменології в умовах кризи європейського людства.
181. Тіло як “третій вимір”. Поняття “феноменального тіла”.
182. Феноменологічна аксіологія М. Шелера.
183. Феноменологічна соціологія А. Шюца.
184. Етика Іншого Е. Левінаса.
185. Герменевтична феноменологія П. Рікера.

СЕМІОТИКА

186. Л. Вітгенштайн про завдання прояснення “логіки нашої мови” і про можливість ясного висловлювання думки.
187. Лінгвістичний поворот у філософії. Мова як структурне і знакове опосередкування між людиною і буттям.
188. Семіотичний внесок Ч. Пірса. Розрізнення між семіологією і семіотикою.
189. Ф. де Сосюр про місце мови серед явищ людського життя. Семіологія. У чому полягає найвагоміший внесок Ф. де Сосюра у розвиток ідеї знака?
190. У чому полягає дух картезіанства за Ч. Пірсом? Які недоліки картезіанства він називає?
191. Що таке ЗНАК? Запропонуйте найпростішу характеристику. Охарактеризуйте три основні функції знака. З яких трьох елементів, за Ч. Пірсом, складається знак? Подайте їхню характеристику.
192. Окресліть відмінності між поняттями “довкілля” і “середовище”. Що таке “Umwelt”?
193. У чому полягає відмінність між “фізичною річчю” та “об'єктом”? Як називаються відношення між об'єктами?

194. Що таке КОД і на основі чого він може виникати? У чому полягають відмінності між структурним кодом і процесуальним кодом?
195. Що таке “семіотична компетенція”? У чому полягає відмінність між семіотичними компетенціями людини і тварини? Охарактеризуйте базові функції (первинну і вторинну) семіотичної компетенції.
196. Що таке наратив і яка його роль у семіотичній компетенції?
197. Поняття знакової системи та основні види знаків. Відчуття і сприйняття з погляду семіотики.
198. Що таке семіотика – запропонуйте визначення її предмету і охарактеризуйте її функції та підрозділи предмету.
199. У чому полягає природа символу як типу знаку. Що є достатньою підставою перетворення знаку у символ?
200. Знак і значення. Назвіть компоненти значення і поясніть, що таке референт, денотат, конотація, означувальник? Вкажіть чинники творення конотацій.
201. Енкратичні та акратичні джерела значень, за Р. Бартом.
202. Поняття *семіозу* та його рівні: фіто-, фізіо-, зоо- й антропосеміоз. Інтерпретанта, інтерпретант, інтерпретація
203. Мова і мовлення з погляду семіотики: основні функції
204. Розуміння досвіду в контексті семіозу. Досвід як формальна об’єктна структура. Трихотомія досвіду.
205. Прагматичний вимір семіотики. Розрізнення реальності і дійсності.
206. Проблема симуляції розуміння і поняття “симулякр”.

ФІЛОСОФІЯ ІСТОРІЇ

207. Поняття історії. Теорія історичного процесу. Філософія історії в системі соціальної філософії.
208. Соціальна філософія і філософія історії.
209. Проблеми філософії історії в соціологічній концепції М. Вебера та Г. Зімеля.
210. Проблема співвідношення понять “історіографія”, “історіософія”, “методологія історії”, “філософія історії”.
211. Основні школи філософії історії та методології в історичній європейській та українській традиції XIX–XX ст.
212. Антична філософія історії.
213. Міфологічний тип світогляду як спосіб осягнення історії. Проблеми сучасного розуміння міфологічного осягнення історії.
214. Історія в світлі християнського вірування. Основні напрямки християнської філософії історії в XXст.
215. Неотомістська історіософія.
216. Філософія історії в добу Просвітництва.
217. Філософія історії Г. Гегеля.
218. Матеріалістичне розуміння історії.
219. Філософія історії і філософський ірраціоналізм: історіософія школи "філософія життя"
220. Філософія історії Р. Дж. Колінгвуда.
221. Нелінійне тлумачення історичного процесу в морфології історії О. Шпенглера. О. Шпенглер про слав’янську культуру та її майбутнє.
222. Некласична цивілізаційна концепція історії А. Тойнбі.
223. Філософія історії А. Тойнбі в руслі філософсько-культурологічної традиції М. Данілевського та ін.
224. Історизм та “історицизм” в концепції К. Попера.
225. Історія в екзистенціальній філософії.
226. Франкфуртська школа філософії історії.
227. Постмодерністське бачення історії.
228. Філософія історії “Школи Анналів”
229. Структурна антропологія та історія.

- 230. Концепція всесвітньої історії М. Грушевського.
- 231. Проблеми сучасної української філософії історії.
- 232. Проблеми створення єдиної концептуальної картини всесвітньої історії.
- 233. Смысл та перспективи історії.

СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ

- 234. Поняття предмету соціальної філософії. Соціальна філософія і наука.
- 235. Просвітительство та теорії суспільного договору.
- 236. Соціально-філософські погляди І. Канта і Г. Гегеля.
- 237. Соціальні пошуки школи "філософії життя".
- 238. Проблеми соціальної філософії в неокантіанстві та неогегельянстві.
- 239. Витоки української соціально-філософської думки в Україні.
- 240. Політична філософія М. Драгоманова та соціально-філософські пошуки І. Франка.
- 241. Політична філософія Д. Донцова та В. Липинського.
- 242. Основні напрями та проблеми розвитку новітньої української соціальної філософії.
- 243. Екзистенціальні пошуки соціального.
- 244. Раціоналістичні проекти суспільного розвитку.
- 245. Релігійні концепції суспільства
- 246. Технократизм як соціальна теорія.
- 247. Психоаналіз і соціальна філософія.
- 248. Концепція відкритого суспільства: А. Бергсон, К. Попер, Дж. Сорос.
- 249. Відкрите суспільство та його вороги: від Платона до Маркса.
- 250. Становлення соціальної філософії Мадридської школи.
- 251. Соціальна філософія Х.Ортеги-і-Гасета від екзистенціалізму до філософської антропології.
- 252. Розвиток ідей Франкфуртської критичної філософії в концепції Ю. Габермаса.
- 253. «Феномен людини» доктрина оптимістичного еволюціонізму.
- 254. «Інтегральний гуманізм» Ж. Марітена як соціальний проект майбутнього.
- 255. Структуралізм та постструктуралізм.
- 256. Етапи творчої еволюції М. Фуко. «Наглядати і карати»: становлення дисциплінарного суспільства.
- 257. Ю. Габермас: дискусія з постмодерністами.
- 258. Екологічна проблема та її глобальний характер. Демографічна ситуація в світі: шляхи подолання кризи.
- 259. Синергетика як новий діалог людини з природою.
- 260. Місце проблеми людини в системі філософського знання.
- 261. Філософська антропологія як напрям філософії ХХ ст. і метод пізнання реальності. Антропологічні пошуки М. Шелера та М. Бубера.
- 262. Основні доктрини антропогенезу.
- 263. Соціальна міфологія ХХ ст.
- 264. Персоналістська тенденція в українській філософській традиції.
- 265. Поняття духовного життя суспільства.
- 266. Повсякденність та теоретична свідомість.
- 267. Політична та правова свідомість.
- 268. Техніка як соціальний феномен.
- 269. Технологічний, соціальний та особистісний вимір розвитку науки і техніки.
- 270. Інформативна та технологічна революція та її соціальні наслідки.
- 271. Політична культура: проблеми і суперечності її становлення та розвитку.
- 272. Демократія як соціальний феномен. Демократія і тоталітаризм.
- 273. Філософські проблеми становлення громадянського суспільства в Україні.
- 274. Національне державотворення і громадянське суспільство: поступ і суперечності.

ІСТОРІЯ АНТИЧНОЇ ФІЛОСОФІЇ

275. Предмет і завдання історії філософії як науки.
276. Становлення і розвиток філософії у країнах Близького Сходу, Індії та Китаю.
277. Іонійська (мілетська) філософія природи (натурфілософія).
278. Філософія Геракліта з Ефесу.
279. Філософія Піфагора. Піфагорейський союз.
280. Елейська філософська школа.
281. Античний атомізм.
282. Софістика.
283. Філософія Сократа. Сократичні школи.
284. Об'єктивний ідеалізм Платона
285. Філософія Аристотеля.
286. Епікуреїзм.
287. Античний стоїцизм.
288. Античний скептицизм.
289. Платонізм і неоплатонізм.

ІСТОРІЯ СЕРЕДНЬОВІЧНОЇ ФІЛОСОФІЯ

290. Парахристиянські філософські вчення. Гностицизм. Маніхейство.
291. Апологетика. Олександрійська богословська школа.
292. Каподокійські отці церкви.
293. Патристика в Західній Римській імперії в період її занепаду.
294. Філософські погляди А. Августина.
295. А. Боецій.
296. Патристика у Східній Римській імперії.
297. Іслам і ранні філософські вчення.
298. Багдадська філософська школа.
299. Кордовська філософська школа.
300. Єврейська філософія в арабському халіфаті.
301. Візантійська схоластика. Номіналізм і реалізм у візантійській філософії.
302. Ісихазм.
303. Ранні схоластика (IX–XII ст.). Йоан Скот Еріугена.
304. Проблема універсалій в середньовічній філософії. Росцелін. Ансельм Кентерберійській.
305. П'єр Абеляр.
306. Школа в Шартре.
307. Початки середньовічної містики.
308. Пантеїстичний аристотелізм XIII ст.
309. Латинський авероїзм. Сігер Брабантський.
310. Філософсько-теологічний аристотелізм.
311. Філософія Томи Аквінського.
312. Оксфордська школа.
313. Пізня схоластика. Вільям Оккам.
314. Містицизм XIV ст.
315. Гуманізм в Італії.
316. Гуманізм у заальпійських європейських країнах.
317. Платонізм Ренесансу.
318. Аристотелізм Ренесансу.
319. Натурфілософія Ренесансу. Філософія природи. Парацельс. Бернардіно Телезіо.
320. Філософія Миколи Кузанського.
321. Пантеїзм Джордано Бруно.
322. Реформація. Контрреформація.

ІСТОРІЯ ФІЛОСОФІЇ НОВОГО ЧАСУ

323. Філософія Ф. Бекона.

- 324. Філософський раціоналізм Р. Декарта
- 325. Філософія Т. Гобса.
- 326. Атомістична філософія П. Гасенді.
- 327. Методологічний раціоналізм і релігійна філософія Б. Паскаля
- 328. Пантеїзм Б. Спінози.
- 329. Філософія Дж. Лока
- 330. Пліуралістична метафізика Г. Ляйбніца.
- 331. Філософія Дж. Берклі
- 332. Скептицизм Д. Г'юма.
- 333. Філософія французького Просвітництва.
- 334. Філософія німецького Просвітництва.
- 335. Англійське просвітництво

ІСТОРІЯ ФІЛОСОФІЇ ХІХ-ХХ СТ.

- 336. Становлення посткласичної філософської парадигми. Філософія романтизму.
- 337. "Філософія життя": Артур Шопенгауер, Фрідріх Ніцше, Анрі Бергсон.
- 338. Екзистенційне філософування ХІХ ст. Сьорен К'єркегор.
- 339. Мартіна Гайдегер: фундаментальна онтологія і філософія техніки
- 340. Екзистенційна філософія Карла Ясперса.
- 341. Атеїстичний екзистенціалізм Жан-Поля Сартра.
- 342. Філософія неотомізму: Жак Марітен, Етьєн Жільсон, Карл Ранер.
- 343. Діалектична теологія.
- 344. Феноменологія. Едмунд Гусерль. Трансформація феноменологічного проекту у ХХ ст.
- 345. Філософська герменевтика. Ганс-Георг Гадамер.
- 346. Філософія американського прагматизму.
- 347. Перший позитивізм. Огюст Конт.
- 348. Філософія емпіріокритицизму.
- 349. Неопозитивізм. Віденський гурток.
- 350. Логічний та лінгвістичний напрями неопозитивізму. Рудольф Карнап і Людвіг Вітгенштайн.
- 351. Постпозитивізм. Карл Раймунд Поппер.
- 352. Від структуралізму до постмодернізму.
- 353. Ідеї критичної теорії Франкфуртської школи.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОСОФІЇ

- 354. Проблеми буття, пізнання і цінностей в українській міфології.
- 355. Філософська культура в добу Київської Русі.
- 356. Слово про закон і благодать митрополит Іларіона як перша пам'ятка давньоукраїнської філософської думка.
- 357. Роль письменників-гуманістів в поширенні ренесансних ідей в Україні.
- 358. Філософські основи релігійного вчення Івана Вишенського.
- 359. Філософська думка в братських школах. Кирило-Транквіліон Ставровецький і Стефан Зизаній.
- 360. Філософська думка в Києво-Могилянській академії: логіка, натурфілософія, метафізика.
- 361. Філософія Григорія Сковороди: вчення про дві натури і три світи.
- 362. Етичні погляди Григорія Сковороди: зріднена праця, нерівна рівність, свобода.
- 363. Український романтизм: філософія і світогляд. Руська Трійця, Гоголь, Костомаров, Шевченко.
- 364. Філософія мови Олександра Потебні.
- 365. Філософія Памфіла Юркевича. Серце та його значення в духовному житті людини.
- 366. Іван Франко як історик філософії.
- 367. Позитивізм у соціальному вченні Івана Франка.
- 368. Естетичні погляди Івана Франка.

- 369. Філософія національної ідеї в Україні. Д. Донцов, М. Міхновський, В. Липинський, Винниченко.
- 370. Українська діаспорна філософія: Д. Чижевський, О. Кульчицький.
- 371. Релігійна філософія в Західній Україні: Й.Сліпий, Костельник, А.Шептицький.
- 372. Сучасна українська філософія.

ЛОГІКА

- 373. Об'єкт, предмет і метод науки логіки
- 374. Мислення і мова.
- 375. Поняття та його логічна характеристика.
- 376. Висловлювання як форма мислення.
- 377. Закони логіки.
- 378. Умовивід як форма мислення.
- 379. Доведення і спростування.
- 380. Паралогізм. Софізм. Парадокс.
- 381. Предмет, метод і структура формально-логічних теорій.
- 382. Основні поняття і принципи побудови формально-логічних теорій.
- 383. Пропозиційна логіка.
- 384. Синтаксис морфологічних систем пропозиційної логіки.
- 385. Істиннісно-функціональні семантики про позиційної логіки.
- 386. Аналітико-табличні семантики про позиційної логіки.
- 387. Аксиоматизація про позиційної логіки.
- 388. Металогічні властивості аксіоматичного про позиційного числення.
- 389. Натуральна побудова про позиційного числення. Загальна характеристика логіки предикатів. Мова логіки предикатів.
- 390. Семантика логіки предикатів.
- 391. Синтаксис числень логіки предикатів.
- 392. Металогічні властивості числень логіки предикатів.
- 393. Методологічні властивості логіки предикатів.
- 394. Предмет багатозначної логіки.
- 395. Принципи побудови тризначних логік.
- 396. Принципи побудови 4-значних та n-значних логік.
- 397. Предмет модальної логіки.
- 398. Алетична логіка.
- 399. Теорія логічного слідування та релевантна логіка.
- 400. Часова логіка.

ФІЛОСОФІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКИ

- 401. Феномен науки і предмет філософії науки.
- 402. Позитивістська концепція співвідношення філософії і науки.
- 403. Неопозитивізм – третій позитивізм.
- 404. Постпозитивізм: критичний раціоналізм К. Попера.
- 405. Т. Кун «Структура наукових революцій»: концепція історичної динаміки науки.
- 406. Проблема традицій в розвитку науки.
- 407. Структура наукових досліджень.
- 408. Методологія наукового дослідження.
- 409. Особливості соціогуманітарного пізнання.

ЛІТЕРАТУРА

*до програми фахових вступних випробувань з філософії
галузі знань 03 Гуманітарні науки
спеціальності 033 Філософія*

освітнього ступеня “магістр”

2020-2021 н.р.

1. Аврелій Августин. Сповідь.
2. Адорно Т. В. Негативная диалектика. Пер. с нем. — М.: Научный мир, 2003. — 372 с.
3. Алексеев П. В., Панин А. В. Теория познания и диалектика. — М., 1991. — 383 с.
4. Андерсон Б. Уявлені спільноти. Міркування щодо походження й поширення націоналізму. Київ, 2001. — С. 17–68.
5. Арндт Х. Що таке свобода? // Арндт Х. Між минулим і майбутнім. — Київ: Дух і Літера, 2002.
6. Аристотель. Никомахова етика // Сочинения в четырех томах. Том 4. — М.: Мысль, 1984.
7. Аристотель. Політика. — К.: Основи, 2000.
8. Аристотель. Метафізика // Аристотель. Соч. в 4-х томах. — Т. 1., М., 1976.
9. Аристотель. О душе. // Аристотель. Соч. в 4-х тт. — Т.1., С. 369–445.
10. Арон Р. Етапи розвитку соціологічної думки. — К., 2004. — С. 81–151.
11. Бекон Ф. Великое восстановление наук. Соч. Т.1 — С.63–68.
12. Барт Р. Избранные работы. Семиотика. Поэтика. — М., 1994. — С.72-131.
13. Бергер П. Лукман Т. Социальное конструирование реальности. — М., 1995. — С. 9–80.
14. Беркли Джордж. Трактат о принципах человеческого знания. Беркли Джордж. Сочинения. М., 1978. — С.149–249.
15. Берти Э. Древнегреческая диалектика как выражение свободы мысли слова // Историко-философский ежегодник 1990. — М., 1991. — С. 321–344.
16. Богачов А. Філософська герменевтика. — К.: Курс, 2006. — С. 90–106.
17. Бодрияр Ж. Симулякри і симуляція / Пер. з фр. — К.: Основи, 2004. — С. 5-65.
18. Бойченко І. В. Філософія історії. — К., 2000. Міфологічний світогляд — перший тип осягнення історії. — С. 17-38.
19. Бруно Дж. Диалоги. М., 1949.
20. Вандельфелс Бернхард. Вступ до феноменології. — К.: Альтерпрес, 2002. — 176 с. — (Сучасна гуманітарна бібліотека).
21. Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму. — К.: Основи, 1994. Постановка проблеми. — С. 38–79. Професійна етика аскетичного протестантизму. — С. 115–182.
22. Вебер М. Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика. — К.: Основи, 1998.
23. Про деякі категорії соціології розуміння. — С. 104–156.
24. Сенс “свободи оцінок” у соціальних науках. — С. 264–309.
25. Вейль С. Укорінення. Лист до клірика. — К.: “Д. Л.”, 1998. — С. 36–105.
26. Вейн П. Чи вірили греки у свої міфи? — Львів, 2003. — С. 85-102.
27. Вишенський Іван. Вибрані твори. — Львів. 1980.
28. Вітгеншайн Л. Логіко-філософський трактат. Tractatus Logico-Philosophicus, Філософські дослідження. — К.: Основи, 1995.
29. Возняк Т. С. Тексти і переклади. — Харків: Фоліо, 1998. — 667 с.
30. Габермас Ю. Залучення Іншого. — Львів, 2006.
31. Габермас Ю. Філософський дискурс модерну / Пер. з нім. — К., 2001.
32. Гаврилишин Б. Дороговкази в майбутнє. — К., 1994.
33. Гадамер Г.-Г. Істина і метод: основи філософської герменевтики / Пер. з нім. О. Мокровольський. — К.: Юніверс, 2000. — Т. I. — 464 с.
34. Гаск Ф. Конституція свободи. — Львів: Літопис, 2002. — С. 77–91
35. Гайдегер М. Час картини світу // Хайдегер М. Работы и размышления разных лет. — М.: Гнозис, 1993. — С. 135–167.
36. Гайдегер М. Дорогою до мови. — Львів: Літопис, 2007. — 232 с.
37. Гегель Г. Лекции по философии истории. — Германський мир С-Пб, 1993. — С. 366-459.
38. Гегель Г.-В. Ф. Наука логіки. — Т. 1. — М., 1970.
39. Гегель Г.-В.Ф. Кто мыслит абстрактно? // <http://www.countries.ru/library/texts/kto.htm>
40. Гегель Г.В.Ф. Энциклопедия философских наук: в 3-х т. — М., 1974. — Т. 1. — Наука логіки. — С. 421–424.

41. Генрих Дитер. Свідоме життя. Дослідження співвідношення суб'єктивності та метафізики. – К.: Курс, 2006. – С. 12-41.
42. Гіденс Е. Що таке соціологія? // Соціологія. – К., 1999. – С. 16–34.
43. Гнатюк В. Нарис української міфології. – Львів, 2000.
44. Гельвецій К. Про людину, її розумові здібності та її виховання. К., 1994.
45. Гордер Юстейн. Світ Софії. Роман про історію філософії. – Львів, 1997. – С. 73–90.
46. Грабович Г. Поет як міфотворець. К., 1998. Розд. 3. Міф: структури і парадигматичні відносини. – С.63–73.
47. Грінфельд Л. Типи націоналізму // Націоналізм. Антологія. – К.: Смолоскип, 2000. – С. 688–704.
48. Грушевський М. Соціально-виховуюче значення вивчення історії // Хто такі українці і чого вони хочуть. – К., 1991.
49. Гусерль Е. Криза європейського людства і філософія // Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрямки. К., 1996. – С. 62 – 95.
50. Гуссерль Э. Картезианские размышления. – С-Пб.: Наука, Ювента, 1998. – 320 с.
51. Гусерль Е. Досвід і судження. Пер. з нім. – К., 2009.
52. Геллнер Е. Нації та націоналізм. – К., 2003.
53. Дашкевич Я. Дорогами української Клію // Пам'ять століть. – 1996. – № 3.
54. Декарт Р. Метафізичні роздуми. – К., 2002.
55. Декарт Р. Правила для руководства ума. Соч. В 2-х тт. – Т. 1. – С. 78–91, 326 // http://www.krotov.info/lib_sec/05_d/dek/dekart_1_077.htm
56. Делез Ж., Гватари Ф. Что такое философия? – М., 1998.
57. Дерріда Ж. Структура, знак і гра в дискурсі гуманітарних наук // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. – С. 457–478.
58. Джеймсон Ф. Постмодернізм, або логіка культури пізнього капіталізму. Пер. з англ. – К., 2008.
59. Джеймс В. Прагматизм. – К., 1995. – С. 25–44, 98–117.
60. Димитрова Л. М. Філософія історії. – К., 1997.
61. Диоген Лаэртский. О жизни, учениях и изречениях знаменитых философов. – М., 1979.
62. Ділі Джон. Основи Семіотики.- Львів: Арсенал, 2000.
63. Дільтей В. Виникнення герменевтики // Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрями. Хрестоматія: Навч. посібник. – К.: Ваклер, 1996. – С. 33–51.
64. Добронравова І. С., Сидоренко Л. І., Петрущенко С. П., Шашкова Л. О. Філософія науки. – Київ, 2002. – www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.html
65. Дюркгейм Е. Самогубство. – К.: Основи, 1998. Суспільна основа суїциду. – С. 370–409.
66. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / Пер. з англ. – Львів: Літопис, 2004. – С. 281-361.
67. Еліаде М. Міфи, сновидіння і містерії, у Мефістофель і андроген. – Київ, 2001.
68. Захара І.С. Лекції з історії філософії. Львів: Вид. ЛБА, 1997.
69. Захарченко М.В., Погорілий О.І. Історія соціології (від античності до початку 20 ст.). – К.: Либідь, 1993.
70. Зиновьев А. очерки комплексной логики. М., 200.
71. Іларіон Київський. Слово о Законі і Благодаті. – Львів. 2010.
72. Ішмуратов А. Вступ до філософської логіки. – К., 1996.
73. Кайку Мічіо. Візії: як наука змінить ХХІ сторіччя. – Львів: Літопис, 2004.
74. Кант І. Критика практического разума. Соч. В 6-и т. – М., 1965. – Т. 1. – Ч. 1.
75. Кант І. Відповідь на питання, що таке просвітництво? // Мислителі німецького романтизму. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2003. – С. 158–161.
76. Кант І. Критика чистого розуму. – К., 2000.
77. Кант І. Прологмени до кожної майбутньої метафізики, яка зможе виступити як наука / Переклад і редакція Івана Мірчука. Друге видання за редакцією М. Шаповала. – Мюнхен, 2004. – С. 39–57.
78. Кант І. Рефлексії до критики чистого розуму. – К.: Юніверс, 2004. – С. 11–40.
79. Карамішева Н.В. Логіка (теоретична і прикладна).

80. Карась А. Реальність і філософія у семіотичному аспекті // Записки наукового Товариства імені Шевченка. Праці історично-філософської секції. – Том 256. – Львів, 2008. – С. 469-484.
81. Карась А. Семіотична перспектива інтерпретації реальності як дійсності // Філософська думка. – 2008. – № 5.
82. Карась А.Ф. Філософія громадянського суспільства у класичних теоріях і некласичних інтерпретаціях. – Київ – Львів, 2003.
83. Карнап Р. Преодоление метафизики логическим анализом языка / Из книги под ред. Грязнова А. Ф. Аналитическая философия: становление и развитие. – М., 1998. – С. 69–90.
84. Квіт С. М. Основи герменевтики: Навч. посіб. – К.: Вид. дім “КМ Академія”, 2003.
85. Кебуладзе В. Феноменологія. Навчальний посібник. – ППС: 2002, 2005. – 118 с.
86. Кессиди Ф.Х. Сократ. – Санкт-Петербург., 2001.
87. Конверський А. Логіка: традиційна і прикладна. – К., 2011.
88. Кондзьолка В.В. Нариси історії античної філософії. – Львів, 1993.
89. Кониський Георгій. Філософські твори в 2-х т. – К.: 1990.
90. Конрад М. Нарис історії стародавньої філософії. – Рим, 1974.
91. Кошарний С. Біля джерел філософської герменевтики – К., 1992.
92. Крічлі С. Вступ до континентальної філософії. Пер. з англ. – К., 2008.
93. Кимліка В. Цінність культурного членства // Лібералізм. Антологія. – К.: Смолоскип, 2002.
94. Козловський П. Постмодерна культура // Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрями. Хрестоматія. – К.: Ваклер, 1996. – С. 214–245.
95. Колінгвуд Р. Д. Ідея історії. – К., 1996. – С. 54–66; С. 278–307.
96. Кондратик Л.Й. Історія соціології України в іменах. – Луцьк, 1996.
97. Констан Б. Про свободу древніх у її порівнянні зі свободою сучасних людей // Лібералізм. Антологія. – К.: Смолоскип, 2002. – С. 411–424.
98. Корет Э. Основы метафизики. – К., 1998.
99. Костенко Ліна. Гуманітарна аура нації або дефект головного дзеркала. – К., 1999.
100. Кошарний С. О. Феноменологічна концепція філософії Е. Гуссерля: критичний аналіз. – К.: Український Центр духовної культури, 2005. – 372 с.
101. Кульчицький О. Введення в проблематику сутності філософії // Шлемкевич М. Сутність філософії // Записки Наукового Товариства ім. Шевченка. Т. 191. – Париж – Нью-Йорк – Мюнхен, 1981. – С. 60–72; С. 28–41.
102. Кульчицький О. Основи філософії і філософських наук. – Мюнхен-Львів, 1995.
103. Кун Т. Структура научных революций. – М., 1990.
104. Лакатос И. История науки и её рациональные реконструкции // Структура и развитие науки. – М., 2001/ <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/lacatos.html>
105. Лангер Сьюзен. Философия в новом ключе: Исследование символики разума, ритуала и искусства / Пер. с англ. – М.: Республика, 2000. – С. 9–28.
106. Леві-Строс Клод. Структурна антропологія. – К., 1997. Розд.11. Структура міфів. – С. 195–220.
107. Лейбниц Г. Монадология // Соч. в 4 т., М.: Мысль, 1982. – Т.1. – С. 413–430.
108. Лейбниц Г. Начала природы и благодати, основанные на разуме // Соч. в 4 т., М.: Мысль, 1982. – Т.1. – С.404–412.
109. Локк Д. Опыт о человеческом разумении // Соч.: В 3 т. – М., 1985. – Т.1 – Кн.1-3., Т.2. – Кн. 4.
110. Леш С. Соціологія постмодернізму / Пер. з англ. Ю. Олійника. – Львів, 2003.
111. Лиотар Ж.-Ф. Ситуация постмодерна// <http://lib.ru/CULTURE/LIOTAR/liotar.txt>
112. Лісовий В. Культура і цивілізація // Лісовий В. Культура, ідеологія, політика. – К., 1997. С. 12–31.
113. Лобковиц Н. От субстанции к рефлексии. Пути западноевропейской метафизики // Вопросы философии. – 1995. – № 1.

114. Лосев А. Диалектика мифа // *Философия, мифология, культура*. – М., 1991. – С. 21–21; С. 40–44; С. 91–99; С. 169–172.
115. Ляхович П. *Лекції з метафізики*. – Львів: Вид-во ЛБА, 1995.
116. Макінтайр Е. Чи є патріотизм чеснотою? // *Сучасна політична філософія. Антологія / Пер. з англ.* – К.: Основи, 1998. – С. 486–524.
117. Маланюк Є. *Малоросійство / Книга спостережень. Том другий*. – Торонто: Гомін України, 1966. – С. 229–247.
118. Мамардашвили М. *Как я понимаю философию*. – М., 1990.
119. Марітен Ж. *Завоювання свободи // Соціальні, економічні та релігійні виміри свободи: Зб. текстів*. – Львів, 2002. – С. 14–28.
120. Марітен Ж. *Знание и мудрость / Пер. с франц.* – М., 1999.
121. Марсель Г. *Трагическая мудрость философии*. – М., 1995.
122. Мартін Гайдеггер очима сучасників / Пер. з нім. М. Д. Култаєва. – К.: Стилос, 2002. – 128 с. – (Сучасна гуманітарна бібліотека).
123. Масенко Л. *Мова і політика*. – К.: Соняшник, 1999. – С. 33–49. (Мова і свідомість).
124. Масенко Л. *Мова і суспільство. Постколоніальний вимір*. – К.: КМ Академія, 2004. – С. 104–115 (Суржик); С. 143–157 (Мовна поведінка в ситуації білінгвізму).
125. Мечковская Н. Б. *Семиотика. Язык. Природа. Культура. Курс лекций*. – Москва: Академия, 2007. – С. 129–135.
126. Мирча Элиаде. *Аспекты мифа*. – М., 1994.
127. Мід Дж. Г. *Дух, самість і суспільство*. – К., 2000 / *Суспільство*. – С. 216–297.
128. Мілет Кейт. *Сексуальна політика*. – К., 1998.
129. Мілл Дж. Стюарт. *Про свободу. Роздуми про представницьке врядування. Поневолення жінок*. – К.: Основи, 2001. – С. 11–66.
130. Мірчук Іван. *Вступ до філософії*. – Мюнхен, 2006. – С. 19–57; С. 23–57; С. 45 – 50; С. 57–91; С. 136–145.
131. Морис Чарлз Вільям. *Значення й означування // Семиотика: Антологія / Сост. Ю. С. Степанов. Изд. 2-е*. – М.: Академический проект, 2001. – С. 129–143.
132. Нечуй-Левицький Іван. *Світогляд українського народу. Ескіз української міфології*. – К.: Обереги, 2003. – С. 3–75.
133. Никоненко С.В. *Современная западная философия* – СПб., 2007.
134. Ортега -и -Гассет Х. *Что такое философия?* – М., 1991. – С. 51–192.
135. Остин Дж. *Значение слова // Аналитическая философия*. – М., 1993. – С. 105–121. // <http://kant.narod.ru/austin.htm>
136. Павленко Ю. *Історія світової цивілізації. Соціокультурний розвиток людства*. – К., 1996.
137. Піча В.М., Черниш Н.Й., Кондратик Л.Й. *З історії української соціологічної думки*. – Львів, 1996.
138. Паскаль Б. *Думки*. К., 2009. С.33–72.
139. Пашук А.І. *Нариси з історії філософії середніх віків*. К., 2007.
140. Платон. *Апология Сократа / Платон. Диалоги*. – К.: Основи, 1995. – С. 20–42.
141. Платон. *Бенкет*. – Л., 2005.
142. Платон. *Держава*. – К., 2000.
143. Платон. *Тимей*. Соч. в 4-х т. – М., 1994. – Т. 3.
144. Погорілий О.І. *Соціологічна думка ХХ століття*. – К., 1996.
145. Попова І.М. *Соціологія. Пропедевтичний курс*. – К., 1996.
146. Поппер К. *Відкрите суспільство та його вороги*. – К.: Основи, 1994. – Т. 2.
147. Поппер К. *Злиденність історизму*. – К., 1996.
148. Поппер К. *Логика и рост научного знания*. – М.: Прогресс, 1983. – С. 46–63, 73–123, 316–378, 380–391.
149. *Постмодерн: переоцінка цінностей*. – Вінниця, 2001. – С. 17–42, 259–270, 288–303.
150. *Предмет і проблематика філософії. Навчальний посібник / За ред. М. А. Скринника і З.Е. Скринник*. – Львів, 2001.
151. Прицак О. *Історіософія та історіографія М. Грушевського*. – Київ-Кембрідж, 1991.
152. Пятигорский А. *Заметки о метафизической ситуации // Избр. труды*. – М., 1996.

153. Рассел Б. История западной философии. – К., 1995 (ч. 1).
154. Рикер П. Конфликт интерпретаций. Очерки о герменевтике / Пер. с фр. И. Сергеевой. – М.: Медиум, 1995. – 416 с.
155. Райда К.Ю. Экзистенціальна філософія. Традиція і перспективи – К., 2009.
156. Роттердамський Еразм. Похвала Глупоти. Домашні бесіди. К., 1993.
157. Рьод В. Шлях філософії: ХІХ-ХХ століття. Пер. з нім. – К., 2010.
158. Рідель М. Свобода і відповідальність // Ситниченко Л. А. Першоджерела комунікативної філософії. – К.: Либідь, 1996. – С. 68–84.
159. Рорти Р. Философия и зеркало природы / Перевод с англ. / Науч. ред. В. В. Целишев. – Новосибирск: Изд-во Новосиб. ун-та, 1997. – 320 с.
160. Рюс Ж. Поступ сучасних ідей: Панорама новітньої науки. – К.: Основи, 1998. – С. 35–56.
161. Рябчук М. Від Малоросії до України: парадокси запізненого націєтворення. – К.: Критика, 2000.
162. Сартр Ж.-П. Экзистенциализм – это гуманизм // Сумерки богов. – Москва, 1989.
163. Свідзинський А. Самоорганізація і культура. – К., 1999.
164. Скенлон Т. Теорія свободи слова // Лібералізм. Антологія. – К.: Смолоскип, 2002. – С. 1010–1026.
165. Сковорода Г. Пізнай в собі людину. – Львів, 1995.
166. Скратон Р. Коротка Історія Новітньої Філософії. – К., 1998.
167. Слотердайк П. Критика цинічного розуму: Пер. з нім. – К.: Тандем, 2002. – С. 19–25.
168. Сміт Е. Національна ідентичність. – К., 1994.
169. Современные зарубежные концепции диалектики. – М., 1987. – С. 11–81.
170. Соссюр Ф. Курс загальної лінгвістики / Переклад з французької. – К.: Основи, 1998.
171. Соціологічна думка України: Навч. посібник / М.В. Захарченко, В.Ф.Бурлачук, М.О. Молчанов та ін. – К., 1996.
172. Соціологія. Підручник / За ред. В.Г. Городяненка. – К.: Академія, 2003.
173. Старосольський В. Теорія нації. – К., 1999.
174. Смирнов Е. Логика и философия. – М., 1996.
175. Спиноза Б. Этика. // Избр. Произв.: В 2-х т. – М., 1957. – Т. 2. – С. 361 – 619.
176. Тейлор Ч. Етика автентичності. – К.: Дух і літера, 2002.
177. Тейлор Ч. Непорозуміння: дебати між лібералами і комунітаристами // Сучасна політична філософія. Антологія. – С. 524–544.
178. Тихолаз А.Г. Геракліт. – К., 1995.
179. Тойнбі А. Дж. Дослідження історії. – К., 1995.
180. Уинч П. Идея социальной науки. – М., 1996. – С. 3-104.
181. Федорика Д. Іntenціональність і самосвідомість / Пер. з англ. Т. Добко // Досвід людської особи: нариси з філософської антропології. – Львів: Свічадо, 2000. – С. 67–122. – (Антологія персоналістичної думки).
182. Фейерабенд П. Избр. труды по методологии науки. – М., 1986. – С. 160–178.
183. Філософія: світ людини. Курс лекцій (Табачковський В. Г., Булатов М. О., Хамітов Н. В.). – К.: Либідь, 2003. – С. 15–36; С. 9–29, 157–179.
184. Фітцджеральд Д. “Ідея свободи” Адлера // Соціальні, економічні та релігійні виміри свободи: Збірник текстів. – С. 5–13.
185. Франкл В. Человек в поисках смысла. – М., 1990.
186. Франко І. Що таке поступ? (Твори у 50-ти томах. К., 1985. Т. 45.) // Рижак Л. Філософія як рефлексія духу: хрестоматія. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2009. – С. 444–471.
187. Фрейд Э. Психоанализ. Религия. Культура. – М., 1992.
188. Фромм Э. Анатомия человеческой деструктивности. – М., 1994.
189. Фромм Э. Бегство от свободы. – М., 1990.
190. Фуко М. Воля к истине: по ту сторону воли, власти и сексуальности <http://lib.ru/CULTURE/FUKO/istoria.txt>
191. Хайдеггер М. О сущности истины // Хайдеггер М. Разговор на проселочной дороге. – М., 1991. – С. 8–27.
192. Хайдеггер М. Бытие и время / Пер. с нем. – М., 1997.

193. Хвильовий М. Україна чи Малоросія? // Хвильовий М. Твори у двох томах. Том 2. – К.: Дніпро, 1991. – С. 576–622.
194. Хоркхаймер М., Адорно Т. Диалектика Просвещения. – С-Пб, 1997.
195. Чижевський Дм. Лекції з історії античної філософії. – Прага, 1927.
196. Шаповал М. Загальна соціологія. – К., 1996.
197. Шелер М. Положение человека в космосе // Изб. произв. – М., 1994.
198. Шеллинг В. Система трансцендентального идеализма. Соч. в 2 т. – Т. 2. – М., 1986.
199. Шестов Л. Достоевский и Ницше (философия трагедии) – М., 2007.
200. Шинкарук В.И. Предмет та завдання історії філософії як науки. – К., 1957.
201. Шлик М. Поворот в философии // Аналитическая философия. Избранные тексты. – М., 1993. – С. 28–49 // <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Shlik.html>
202. Шпенглер О. Закат Европы: Очерки морфологии мировой истории. – Т.1. Образ и действительность. – Мн., 1998. – С. 147–177.
203. Юм Д. Исследование о человеческом познании // Соч.: В 2т. – М., 1966. – Т. 2. – Розд. 1. – 12.
204. Юркевич Памфіл. Вибране. – К., 1993.
205. Ясперс К. Про сенс історії // Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрями. Хрестоматія Упорядники В. В. Лях, В. С. Пазенок. – К., 1996. – С. 183–213.
206. Ящук Т. І. Філософія історії. – К., 2004.
207. Татаркевич В. Історія філософії. Т.3. Філософія ХІХ століття і новітня. Пер. з польс. – Львів, 1999.